

## HINDAMISSTANDARD

### Keraamik, tase 4

#### Sisukord:

1. Üldinfo
2. Hindamine (meetodid ja kriteeriumid)
3. Kutseeksami kodukord (hindamise korraldus)
4. Juhised hindajale

#### Üldinfo

- 1.1. Hindamisstandardi alusel hinnatakse kutseõppeasutuse keraamika eriala lõpetajate ja töömaailma keraamikute kutseoskuste vastavust keraamik, tase 4 kutsestandardis<sup>1</sup> kehtestatud nõuetele.
- 1.2. Taotleja kompetentsust hindab kutsekomisjoni poolt moodustatud tööandjate, spetsialistide ja koolitajate esindajatest koosnev kolmeliikmeline hindamiskomisjon.
- 1.3. Hindamine viiakse läbi õppeasutuses, töömaailma eksam selleks määratud kohas.

#### 2. Hindamine kutseõppeasutuse lõpetamisel

Kutseõppeasutuse lõpetamisel toimuv hindamine viiakse läbi kahes etapis:

Hindamise **esimene etapp** viiakse läbi kutseõppeasutuses õppekava täitmise jooksul moodulite kokkuvõtva hindamisena, seda teostavad kutseõpetajad. Esimeses etapis hinnatakse tehnikate valdamist, teoreetilisi teadmisi ning kompetentsi 1. Tööprotsessi korraldamine.

Esimese hindamisetapi positiivne tulemus on eelduseks teise hindamisetappi pääsemiseks.

Kutsekomisjonile esitatakse kooli poolt kinnituskiri taotlejate esimeses etapis saadud positiivsete hindamistulemuste kohta.

Hindamise **teises etapis hinnatakse** tehnikate valdamist (esitletavate esemete põhjal) ja kompetentsi 6. Käsitööalane ettevõtlus. Hindamine viiakse läbi kutseõppeasutuses. Hindamist teostab vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon, milles on esindatud töömaailma (tööandjate, töövõtjate) ja kutseõppeasutuste esindajad.

**Töömaailma taotlejale** etapiviisilist hindamist ei toimu. Tõendada tuleb kõik kutse saamiseks vajalikud kompetentsid. Hindamiskomisjon võib anda ülesande demonstreerida või kirjeldada töövõtteid. Kutse andmise eeltingimustele vastavuse arvestamisel ja kompetentside hindamisel võidakse rakendada varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) põhimõtteid.

#### 2.1 Meetodid

- 1) Loomingu mapp
- 2) praktiline töö
- 3) toote või teenuse loo kirjalik ülevaade ja selle esitlus (idee, teostus, müük)
- 4) vestlus

#### Loomingu mapp:

- Taotleja koostab mapi õppetöö jooksul/kahe viimase aasta jooksul valminud vähemalt neljast esemest neljas erinevas tehnikas. Tööd peavad olema enda kavandatud ja teostatud.
- Mapis on esitatud:
- enesetutvustus ja foto autorist;
- esitletavate esemete mõõtkavas kavandid ja/või tööjoonised;

1 <http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/>

- valmis esemete fotod (üldvaade ja detail) ja tehnilised kirjeldused;
- võimalusel fotosid tööprotsessidest;
- eseme tehniline kirjeldus sisaldab andmeid savimassi, valmistusviisi, viimistlustehnika, sh glasuuri nimetuse ja põletuse kohta;
- analoogide puhul viited kasutatud juhend- või allikmaterjalile (muuseumifond, metoodiline kogu, ajakirjandus jne). Juhendatud tööde puhul lisada juhendaja nimi.

Mapi vormistamisnõuded:

1. mapp vormistatakse paber kandjal või elektroonselt;
2. mapi kujundus ja formaat taotleja vabal valikul, paber kandjal mapi külgede pikkusega minimaalselt 210 mm ja maksimaalselt 297 mm;
3. on loogilise ülesehitusega, visuaalselt terviklik ja esteetiline;
4. taustad (alusmaterjal) ja fotod, joonised ning tekstid on omavahelises visuaalses kooskõlas;
5. esitletavate tööde juhendajate nimed on lisatud vastavate esemete juurde, juhendamata töödel juures märge "iseseisev töö".

### **Praktiline töö**

Taotleja valib etteantud kavandist lähtuvalt materjalid ja töövahendid, valmistab ette savimassi, treib keeraamilise õõnesvormi etteantud mõõtude järgi (kõrgusega maksimaalselt 12 cm) ja seinapaksusega maksimaalselt 1 cm ning modelleerib sellele ergonoomilise(d) sanga(d).

### **Toote või teenuse kirjalik lugu ja selle esitus:**

Taotleja esitab toote või teenuse kirjaliku töö hindamiskomisjonile tutvumiseks digitaalselt vähemalt 10 kalendripäeva enne kutseeksami toimumist. Töös kirjeldatakse ühe toote või teenuse saamisluгу: allikad, kavandid, visandid, tööprotsess, materjalivalik ja -kulu, hinnakujundus ning turustusvõimalused. Kirjalik töö on asjakohane ja mõistliku pikkusega.

Valmistoodete või teenusega kaasnev eseme esitletakse kutseeksamil, ning taotleja esitab toote loo lühidalt, tuues esile olulised etapid (idee, teostus, turundamine) ning kasutades sealjuures esitusprogramme.

### **Vestlus/intervjuu**

Taotleja annab selgitusi sooritatud praktilise toote kohta ning vastab mapi, käsitöömeistri kutse-eetika, oma teadmiste ja arusaamade jmt teemalistele küsimustele.

### **Hinnatakse järgmisi kompetentse:**

- Keraamikaesemete valmistamine.
- Keraamika-alane ettevõtetus.
- Keraamik, tase 4 kutset läbivad kompetentsid

## 2.2. Hindamiskriteeriumid

Kohustuslikud kompetentsid:	Tõendatakse kõik kohustuslikud kompetentsid	
Tegevusnäitajad	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetodid
<p><b>1. Keraamikaesemete valmistamine</b></p> <p>1. kavandab keraamilise eseme, arvestades kompositsiooni ja värvusõpetuse põhimõtetega; koostab mõõtkavas keraamilise eseme tööjoonise, arvestades seejuures savi kahanemisprotsendiga; loeb etteantud kavandeid või tööjooniseid;</p> <p>2. valib tööülesandest, kavandist ja/või tööjoonisest lähtuvalt sobiva valmistusviisi; valib savimassile sobiva põletustemperatuuri ja -tehnikat; valib esemele sobiva viimistlusviisi;</p> <p>3. planeerib tööde järjekorra ja tööülesande täitmisaja; seab valmistusprotsessist lähtudes sisse ohutu ja käepärase töökoha ning hoiab selle puhta ja korras; valib ja hangib keraamiliste esemete tegemiseks vajalikud materjalid ja tarvikud, arvestades materjalikulu; valmistab ette materjalid vastavalt eseme valmistusviisile;</p> <p>4. valmistab tööjoonise järgi lihtsa üheosalise kipsvormi; puhastab, viimistleb ja kuivatab kipsvormid;</p> <p>5. valmistab vastavalt tööjoonisele üksikesemeid ja väikeseriaid käsitsi treides, ribatehnikas, savitombust või savilehest vormides või kipsvormi abil paljundades; kuivatab eseme(d) põletuskõlblikuks, vältides praaki;</p> <p>6. viimistleb savieseme(d) veega; vajadusel kaunistab eseme(d) angobeerides või poleerides, arvestades eseme kasutusotstarvet;</p> <p>7. hindab esemete valmisolekut põletuseks ja valib sobiva põletusrežiimi; valib juhtimispuldil põletuseks sobiva programmi ja muudab vajadusel põletusrežiimi; pakib esemed elektriahju nii ette- kui glasuurpõletuseks, arvestades põletuse eripära; kasutab ahju inventari kaitsvaid vahendeid, vajadusel teeb kahjustunud inventari korda vastavalt kahjustuse iseloomule;</p> <p>8. valib esemele sobiliku glasuuri ja glasuurimisviisi, arvestades eseme kasutusotstarvet; puhastab esemed tolmust enne glasuurimist; valmistab ette glasuurid, vajadusel sõelub või peenestab glasuuri; glasuurib eseme sisse kastes, üle valades, pintseldades või pritsides;</p> <p>9. puhastab ja lihvib valmis keraamilise eseme põhjad, kontrollib eseme veepidavust ja stabiilsust; pakendab eseme transpordiks;</p> <p>10. dokumenteerib esemete valmistamise tööprotsessi esemete kordusvalmistamiseks ja kvaliteedi hindamiseks;</p> <p>11. hoiustab materjalid nõuetekohaselt; kogub materjalijäägid liigiti ja töötleb sobivad jäägid taaskasutatavaks, järgides säästliku materjalikasutuse põhimõtteid; puhastab töövahendid ja seadmed pärast kasutamist.</p>	<p>Kavandab eseme, teeb nii enda kui ka etteantud kavandist lähtuvalt tööjoonised ning tööplaani. .</p> <p>Valmistab ette materjalid ja tarvikud ning seab valmis sobiva töökoha arvestades ergonoomika ja ohutu töökeskkonna nõuetega.</p> <p>Valmistab eseme kombineerides tehnikaid vastavalt kavandile ja tööjoonisele, valib töövõtted vastavalt eseme materjalile, valmistamistehnoloogiale ja kasutusotstarbele.</p> <p>Kõrvaldab tekkinud vead ning viimistleb eseme, valides võtted vastavalt eseme materjalile ja valmistamistehnoloogiale.</p> <p>Dokumenteerib kogu tööprotsessi. Esitletavat tööd vastavad töövisanditele ja tehnilistele kirjeldustele.</p>	<p>Mapp, vestlus, valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon</p> <p>Hinnatakse koos vastava tehnikaga.</p>

<p><b>2. Keraamika-alane ettevõtlus:</b></p> <p>1. hindab tegutsemise eesmärgist lähtuvalt ettevõtluse võimalusi; valib talle sobiva ettevõtlusvormi; korraldab oma tegevust, arvestades kutsealast teavet ja õigusakte ning lähtudes väikeettevõtluse põhitõdedest; planeerib oma töö;</p> <p>2. vajadusel juhendab kaastöötajaid oma oskuste piires;</p> <p>3. kujundab sihtgrupist lähtudes toote ja/või teenuse; leiab oma tootele ja teenusele sobivaima teostusviisi, lähtudes sihtgrupist, logistikast, tasuvusest ja tootmisbaasist; kujundab toote ja/või teenuse hinna; korraldab toote pakendamise, vajadusel koostab kasutusjuhendi;</p> <p>4. organiseerib oma toodete ja/või teenuste esitluse ning müügi, arvestades nõudlust, võimalusi, tasuvust jm.</p>	<p>Kirjeldab oma tootele ja/või teenusele sobiva sihtgrupi leidmist. Positsioneerib end turul.</p> <p>Kirjeldab toote ja/või teenuse ideed ja visandit (kujundamist), kuidas on sihtgrupiga arvestatud. Kirjeldab oma tootele ja teenusele sobivaima teostusviisi leidmist.</p> <p>Esitab oma toote ja/või teenuse hinna kujundamise arvutuse (otsesed ja kaudsed kulud, omahind, kasum).</p> <p>Analüüsib oma toote/teenuse hinna konkurentsivõimet. Esitab oma toote pakendamise näite: pakendis on arvestatud esteetilisust, ohutust ja muid turustamisele kaasaitavaid tegureid.</p> <p>Esitab oma toote hooldusjuhendi, vajadusel kasutusjuhendi.</p> <p>Toob näited oma toote ja/või teenuse müügikanalitest ja reklaamivõimalustest.</p> <p>Pakub välja oma toote või teenuse müügiks sobiva ettevõtlusvormi, põhjendab valikut.</p>	<p>Kirjalik ülevaade toote või teenuse loost, esitlus, vestlus</p>
<p><b>Kutset läbivad kompetentsid:</b></p>		<p>Hinnatakse integreeritult kõigi teiste kompetentside hindamise käigus.</p>
<p><b>Tegevusnäitajad</b></p>	<p><b>Hindamiskriteeriumid</b></p>	<p><b>Hindamismeetodid</b></p>
<p>1. järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid (vt lisa 1 Käsitöölise kutse-eetika); hoiab ja säilitab kultuuripärandit;</p> <p>2. järgib oma tööga seotud õigusakte, sh autorikaitse seadust, tarbijakaitse seadust;</p> <p>3. säilitab ja arendab oma kutseoskusi; hoiab end kursis tehnoloogiliste muutustega ja erialase terminoloogiaga; jagab ja vahetab erialast informatsiooni, ka vöörkeeles;</p> <p>4. tegutseb vastutustundlikult ja eesmärgipäraselt, arvestades töötervishoiu, keskkonnahoiu ja tööohutuse reegleid; kasutab vastavalt vajadusele isikukaitsevahendeid;</p> <p>5. kohaneb meeskonnaga, tajub oma rolli meeskonnas, järgib kokkuleppeid; vajadusel lahendab keerulisi situatsioone;</p> <p>6. reageerib kiiresti tööprotsessis tekkinud eriolukordades;</p> <p>7. valib sihtgrupile vastava suhtlemisviisi; esitab teabe selgelt, loogiliselt ja sihtgrupile mõistetavalt;</p> <p>8. kasutab arvutit infootsinguks ja kommunikatsiooniks (e-kirjad, tutvustuskirjad, arved jm);</p> <p>9. kasutab eesti keelt klientide ja kolleegidega suhtlemiseks vajalikul tasemel.</p>	<p>Säilitab ja arendab oma kutseoskusi, hoiab end kursis tehnoloogiliste muutustega.</p> <p>Järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid ja seadusandlust.</p> <p>Arvestab töötervishoiu, keskkonnahoiu, tööohutuse ja kultuuripärandi hoidmise reegleid.</p> <p>Kohaneb meeskonnaga, tajub oma rolli, järgib koostööreegleid. Suudab eriolukorras kiiresti orienteeruda, on võimeline lahendama probleeme.</p> <p>Planeerib oma aega otstarbekalt, kasutab selleks kaasaegseid digilahendusi.</p>	<p>Hinnatakse integreeritult.</p>

### 3. Hindamise korraldus

3.1 Mapiga hinnatakse taotleja loomingulisust, keraamika tehnikate valdamist käsitööesemete valmistamisel, digipädevusi.

3.2 Toote või teenuse loo kirjaliku ülevaate abil hinnatakse taotleja kirjalikku väljendusoskust, oma töö dokumenteerimise oskust, majandusalaseid teadmisi.

3.3 Toote loo ning endavalmistatud eseme(te) esitlusel hinnatakse taotleja keraamikaalaseid oskuseid, tehnikate valdamist esemete valmistamisel ning oma toodete turundamise oskust.

3.4 Vestlusel hinnatakse: erialase sõnavara kasutamist, väljendusoskust, analüüsi oskust, eriala tundmist.

3.5 Hindamise protseduurinõuded:

- 1) hindamisele lubatud taotleja esitab eksamile tundes kehtiva isikut tõendava dokumendi (pass, juhiluba või ID kaart). (Koolilõpetajalt ei nõuta.)
- 2) hindamise keeleks on üldjuhul eesti keel.
- 3) enne eksamit lepatakse taotlejate ja hindamiskomisjoni vahel kokku, kas eksam on kinnine või avalik. Kinnise eksami puhul võivad eksamiruumides hindamise ajal viibida ainult vahetult hindamisega seotud isikud. Avalikku eksamit võivad jälgida kõik soovijad.
- 4) eksami ajal on taotlejal ruumis keelatud:
  - mobiiltelefonide kasutamine;
  - teisi taotlejaid või komisjoni liikmeid häiriv käitumine;
  - kõrvalise abi kasutamine.

#### 4. Juhised hindajale

6. Enne hindamist tutvuge:
  - Keraamik, tase 4 kutsestandardiga,
  - kompetentsuspõhise hindamise mõistete ja põhimõtete,ga,
  - Käsitöö kutseala (välja arvatud juveelitoodete valmistaja) kutsete andmise korraga,
  - hindamise üldise informatsiooniga,
  - hindamiskriteeriumidega,
  - hindamise meetoditega,
  - hindamisülesannetega,
  - hindamise korraldusega,
  - hindamisel kasutatavate vormidega.
  
7. Hindamise ajal:
  - jälgige iga taotlejat hindamisprotsessis personaalselt,
  - hinnake iga taotlejat hindamiskriteeriumi järgi
  - täitke iga taotleja kohta personaalse hindamistabel
  - esitage vajadusel küsimusi hindamiskriteeriumide täitmise osas,
  - vormistage hindamistulemus iga hindamiskriteeriumi kohta.
  
8. Hindamise järel:
  - vormistage hindamistulemused,
  - andke taotlejale konstruktiivset tagasisidet,
  - edastage oma ettepanekud kutse andmise kohta koondprotokollina kutsekomisjonile.